

הפתרון: יוזמת ההגירה של טראמפ

written by מאיר בן שבת | 24.07.2025

בעת כתיבת שורות אלה, בישראל "בוחנים את התשובה המעודכנת שחמאס העביר ביחס להצעת המדינות המתווכות". זאת לאחר גרירת רגליים, הקשחת עמדות ואפילו הערות מלגלות פומביות מצד דוברי האירגון, לאורך הימים האחרונים.

בחמאס שואבים עידוד רב מגל התגובות שמעורר קמפיין "רעב בעזה" בדעת הקהל בעולם ומתכוונים למצות את הפוטנציאל שבו כדי לאלץ את ישראל להגמיש את תנאיה לסיום המלחמה. בינתיים הם משתמשים בו כדי להשיג שלושה יעדים מיידיים: ריסון הלחץ הצבאי שישראל מפעילה בשטח, חידוש שליטתו של חמאס על הסיוע האזרחי שמיועד לרצועה, חיזוק מעמדה הציבורי של התנועה על ידי ליכוד השורות במאבק העממי וההסברתי, בחסותה.

בהודעתה הרשמית קראה תנועת חמאס לקיים פעילות מחאה נרחבת "בכל הבירות והערים ברחבי העולם בימים שישי, שבת וראשון עד לשבירת המצור וסיום הרעב". יש להניח שהיא לא תאפשר להזדמנות הזו לחמוק מבין ידיה ותעדיף שתמונות המצוקה מעזה ימשיכו לככב במהדורות החדשות בעולם, גם במחיר ויתור על פתרונות מיידיים להקלה על האוכלוסייה.

הצלחתו של חמאס להעלות את סוגיית עזה לסדר היום העולמי, לאחר שזו נדחקה לזמן מה מפני המלחמה באיראן וההתפתחויות האחרונות בדרום-סוריה, מחזקת בהנהגת אירגון הטרור את התחושה שהמגמה הכללית משתנה לרעת ישראל ולטובת חמאס.

"אנחנו בעיצומה של מלחמת התשה, האמצעים שחמאס מפעיל יחד עם אמונתנו הדתית מאזנים את העוצמה של צה"ל. הזמן וההתשה פועלים לטובתנו" כך אמר ל"אלג'ירה", מוחמד אל הנדי -בכיר הג'יהאד האסלאמי, לפני ימים אחדים. אמנם הוא לא נמנה על שורות חמאס, אך דבריו משקפים נאמנה גם את הלך הרוחות בצמרת ארגון זה.

בחמאס שומעים את הדיווחים בישראל על השחיקה וערים לרגישות הגוברת בציבור לנפגעים מקרב חיילי צה"ל. הם מזהים סימנים של קוצר רוח גם מצד הנשיא טראמפ ומניחים שהמלחמה בעזה נתפסת בעיניו כמכשול שצריך להסיר במהירות כדי שיוכל לממש את תכניותיו האזוריות הגדולות. מנהיגי אירגון הטרור קשובים גם להתרחשויות הפוליטיות בישראל, רואים כאפשרות סבירה את הקדמת הבחירות ומניחים שנתניהו ירצה להגיע אליהן עם הישג בנושא החטופים ועם הסכמי נורמליזציה נוספים. התנייתם של ההישגים הללו בהפסקת המלחמה מחזקת את עמדת המיקוח של חמאס.

רשת ביטחון מנטאלית לחמאס

לפעילי השטח של חמאס המצב ברצועת-עזה אמנם לא קל, אך גם לא בלתי נסבל. משימתם

העיקרית היא לשרוד את התקופה הזו, בסיוע המנהרות והאספקה ההומניטארית. מנהיגי הארגון יודעים שבכל עת שירצו הם יכולים לעצור את הסבל: להסכים לעסקה, לקנות עוד זמן להתרעננות. ידיעה זו, כשלעצמה, מספקת להם רשת ביטחון מפני שבירה מנטאלית.

לפי התנהגותו, חמאס כנראה מעריך שהסכנה לקיומו, גם אם טרם חלפה, היא פחתה. למרות הקשיים הוא עדיין מתפקד כארגון, מצליח לקיים תיאום אפקטיבי בין מרכיבי הנהגתו ובין זרועותיו השונות.

הוא עדיין גורם הכוח המרכזי ברצועה, שולט בתמונת המצב בסיוע אנשיו ודיווחי התקשורת, מעביר מידע והנחיות לציבור בערוצי הטלגרם, ואוכף את מרותו, גם אם במידה חלקית, ע"י מנגנונים אלימים חצי רשמיים שהוא מפעיל בשטח. אין אלטרנטיבה לשלטונו ולמרות המצב הוא עדיין זוכה לפופולריות גבוהה. החטופים שבידיו הם הבסיס לתקווה שהוא מעניק לעצמו ולנאמניו לחזור לשליטה מלאה בכל רצועת-עזה ולשקם את הריסותיה.

המסקנה שאליה מגיעים בחמאס מניתוח המרכיבים הללו היא שלא כדאי להתפשר כעת. הם מניחים שככל שהסוגיה העזתית תסבך את ישראל, הלחצים על נתניהו, מבית ומחוץ, יובילו דווקא אותו להתגמש. את זה מבקשים להשיג ע"י מאמצים משולבים: בשטח ² באמצעות הגברת המאמצים לפגיעה בחיילי צה"ל וניסיון לחטוף נוספים, בשדה המדיני ³ ע"י הגברת המחאה העממית והביקורת הבינלאומית על ההרג וה"הרעבה" ובמערכת הישראלית ⁴ באמצעות לוחמה פסיכולוגית ולחץ בסוגיית החטופים.

"צומוד" ישראלי

כיצד על ישראל לפעול לנוכח זאת? ⁵ ראשית ומעל לכל, לקדם באופן מעשי את יוזמת טראמפ להגירה מרצון של האוכלוסייה. מלבד העובדה שזהו הפתרון האמיתי לבעיות היסוד בעזה ולסקרים שמצביעים על שיעור גבוה של פלסטינים מעזה שמבקשים לממש אפשרות זו, זהו המהלך שחמאס חושש מפניו יותר מכל. יש בו גם כדי לפתור את המצוקה ההומניטארית ולספק מענה למבקריה של ישראל בעניין הזה.

שנית, קטיעה מוחלטת של האינטרנט, הרשתות והתקשורת בעזה. רבות דובר על כך אך רק מעט נעשה. אלה הם הכלים שבאמצעותם חמאס שומר על משילותו גם כיום. באמצעותם הוא מגבש לעצמו את תמונת המצב, מעביר מידע והנחיות לציבור, מנהל את הקמפיינים ההסברתיים ומפעיל את מנגנוני האכיפה.

שלישית, הפעלת מרחבים הומניטאריים שבהם ורק בהם יינתן סיוע אזרחי נרחב. משמעות הדברים היא כי יש למנוע באופן מוחלט העברת סיוע לאזורים שבהם ניתנו הוראות פינוי לאזרחים, לכתר את השטחים הללו ולשחוק את מחבלי חמאס שיישארו בהם.

רביעית, פגיעה פיסית במנהיגי חמאס בחו"ל. באופן לא מוסבר ההנהגה זו ממשיכה להנות

מחסינות דה פקטו ולנהל את הפעילות המדינית של הארגון באין מפריע. נטרולה נחוץ גם כדי להגביל מאוד את יכולת השיקום של חמאס ביום שאחרי המלחמה.

לא פחות חשוב מכל זאת, יש לצמצם ככל האפשר את הסיכונים לחטיפה או לפגיעה בחיילי צה"ל שפועלים בעזה. מול הביקורת הבינלאומית, נכון לגבות את צה"ל בפעילותו העצימה ובשום אופן לא לנקוט ריסון שיגדיל את הסיכון לחיילינו רק בשביל לשכך את הביקורת.

"צומוד" ? עמידה איתנה ונחושה ? זהו שם המשחק מבחינת חמאס. נחישות היא גם המפתח להצלחתה של ישראל. ההישגים הרבים של "חרבות ברזל", שנקנו במחיר יקר, קרבו אותנו למטרות. בתחבולה, בעיקשות ומתוך אמונה בצדקת המלחמה, אפשר להשיג את כולן.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 25.07.2025.